

Příloha č. 1

Povinné náležitosti projektu

Čl. 1

Právní postavení bezpečnostních dobrovolníků

(1) Bezpečnostním dobrovolníkem se může stát pouze osoba starší 18 let, která je bezúhonná a které nebyla soudem omezena svéprávnost.

(2) Za bezúhonnou se považuje osoba, která nemá ve výpisu z evidence Rejstříku trestů záznam, že byla pravomocně odsouzena za spáchání trestného činu. Tuto skutečnost dokládá bezpečnostní dobrovolník příjemci dotace před začátkem výkonu své dobrovolnické činnosti výpisem z Rejstříku trestů ne starším než 3 měsíce.

(3) Svéprávnost dokládá bezpečnostní dobrovolník příjemci dotace čestným prohlášením o svéprávnosti s odvoláním na ustanovení § 15 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

(4) Svou činnost vykonává bezpečnostní dobrovolník dobrovolně, ve svém volném čase a za svou činnost nepobírá žádnou odměnu. Činnost bezpečnostního dobrovolníka není vykonávána v pracovním nebo obdobném poměru k obci nebo jinému správnímu orgánu.

(5) Bezpečnostní dobrovolník není ve smyslu § 127 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), úřední osobou. Bezpečnostní dobrovolníci nejsou dobrovolníky ve smyslu zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě, ve znění pozdějších předpisů.

(6) Příjemce dotace poskytne dobrovolníkům v rámci projektu hmotnou nebo jinou pomoc k usnadnění jejich činnosti, zejména pracovní pomůcky (např. terčíky pro zastavování vozidel) nebo pracovní oděvy (např. vesty a kšiltovky, které slouží k identifikaci bezpečnostních dobrovolníků); zajišťuje v přiměřeném rozsahu (dle požadované činnosti) jejich proškolení a koordinuje jejich činnost.

(7) Bezpečnostní dobrovolníci nemají žádná oprávnění orgánu veřejné moci. Udělení zvláštních oprávnění (s výjimkou zastavování vozidel podle § 79 odst. 1 písm. j) zákona o silničním provozu¹) není možné žádným rozhodnutím obce ani jiného správního orgánu.

(8) Bezpečnostní dobrovolníci zejména nemohou:

- a) požadovat prokázání totožnosti osob,
- b) požadovat vysvětlení,
- c) vykonávat osobní prohlídku,
- d) vstupovat bez svolení oprávněného uživatele do bytových nebo nebytových prostor nebo na pozemky,
- e) vykázat osoby z místa,
- f) přikázat osobám, aby setrvaly na místě.

(9) Bezpečnostní dobrovolníci zejména mohou:

¹ § 79 odst. 1 písm. j) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů

- a) upozorňovat příslušné orgány na porušení právního řádu,
- b) přivolat Policii ČR nebo obecní policii na místo spáchání přestupku nebo trestného činu,
- c) na základě příslušného pověření podle zákona o silničním provozu zastavovat vozidla v blízkosti školního zařízení k zajištění bezpečného přechodu dětí a školní mládeže přes pozemní komunikaci i mimo přechody pro chodce²,
- d) pohybovat se v katastru obce a zjišťovat, zda nedochází či nedošlo ke spáchání protiprávní činnosti,
- e) zadržet pachatele trestného činu³ za podmínek uvedených v ustanovení § 76 odst. 2 trestního řádu, tedy na místě spáchání trestného činu nebo bezprostředně po spáchání činu, je-li to nutné k zjištění totožnosti pachatele, k zamezení útěku nebo zajištění důkazu; zadržená osoba musí být ihned předána policejním orgánům,
- f) bránit se proti pachateli trestného činu nebo přestupku v rámci nutné obrany⁴,
- g) zabránit trestnému činu, přestupku nebo vzniku škody nebo jiné újmy zejména na životě, zdraví nebo majetku v rámci krajní nouze⁵.

(10) Hlavním účelem působení bezpečnostních dobrovolníků je preventivní působení v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku v obci a pomoc osobám, které v této oblasti pomoc potřebují. Účelem jejich působení není nahrazování činnosti bezpečnostních složek (např. Policie ČR či obecní policie) či přímé zasahování proti nelegální činnosti.

(11) Příjemce dotace dohodne (ideálně, ale ne povinně, ve formě písemné smlouvy) s bezpečnostním dobrovolníkem pravidla výkonu činnosti bezpečnostního dobrovolníka a ochranu práv, zájmů a majetku obou zúčastněných stran, zejména druh vykonávané činnosti, místo a čas vykonávané činnosti, způsob výkonu činnosti, závazek obce proškolit dobrovolníka, závazek obce poskytnout pracovní pomůcky (případně hmotná odpovědnost dobrovolníka za svěřené pracovní pomůcky), povinnost obce vydat potvrzení o výkonu činnosti dobrovolníka, podmínky, za nichž obec odpovídá dobrovolníkovi za vzniklou škodu, povinnost obce uzavřít smlouvu o pojištění dobrovolníka pro případ vzniku škody na majetku, životě či zdraví nebo újmy).

Čl. 2

Povinnosti příjemce dotace při realizaci projektu

(1) Při realizaci projektu postupuje příjemce dotace v souladu s právním řádem České republiky.

(2) Příjemce dotace je povinen po dobu 10 let od ukončení projektu vést evidenci dobrovolníků, jejíž součástí jsou:

- a) doklady o bezúhonnosti jednotlivých bezpečnostních dobrovolníků (výpisy z Rejstříku trestů nebo jejich kopie),
- b) čestná prohlášení bezpečnostních dobrovolníků o svéprávnosti,

² § 79 odst. 1 písm. j) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, § 32 vyhlášky č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích

³ K možnosti zadržení pachatele přestupku nebo jiného protiprávního jednání v rámci nutné obrany viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2010, čj. 1 As 34/2010 – 73.

⁴ § 29 odst. 1, 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁵ § 28 odst. 1, 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 2 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

- c) souhlas bezpečnostních dobrovolníků se zpracováním osobních údajů v souvislosti s realizací projektu podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- d) veškeré smlouvy (nebo jejich kopie) uzavřené mezi příjemcem dotace a dobrovolníky, popř. související s výkonem dobrovolnické činnosti, včetně smluv o pojištění dobrovolníků,
- e) evidenci činnosti bezpečnostních dobrovolníků včetně docházky.

(3) Základní koordinaci, řízení a dohled nad činností dobrovolníků v rámci projektu vykonává příjemce dotace.

(4) V případě zájmu na obou stranách je možné, aby příjemce při realizaci projektu úzce spolupracoval s Policií ČR, a to např. prostřednictvím koordinačních dohod uzavíraných mezi obcí a Policií ČR⁶. Není vyloučeno ani oficiální vedení projektu na území konkrétní obce ze strany Policie ČR (po vzájemné dohodě mezi místně příslušným krajským ředitelstvím policie a obcí). Vhodná je též spolupráce s policejními veterány.

(5) Konečný výběr uchazečů o činnost bezpečnostního dobrovolníka v rámci projektu provádí příjemce dotace. Nevhodné uchazeče o tuto „pozici“ může příjemce odmítnout, aniž by byl povinen důvod odmítnutí uchazeči sdělovat.

Čl. 3

Počet dobrovolníků

Projekt musí být koncipován tak, aby počítal se zapojením minimálně tří bezpečnostních dobrovolníků, a příjemce dotace by měl usilovat o to, aby počet dobrovolníků, který si v projektu nastavil, skutečně získal. Pokud se však v průběhu realizace projektu podaří získat pouze jednoho či dva dobrovolníky, nejde o důvod k vrácení dotace či k ukončení projektu.

Čl. 4

Vedoucí projektu

(1) Žadatel musí určit jednu zodpovědnou osobu jakožto vedoucího projektu.

(2) Vedoucí projektu fakticky řídí realizaci projektu na území obce, vydává dobrovolníkům pokyny (popř. též kontroluje a vyhodnocuje výsledky jejich činnosti), vede evidenci dobrovolníků, slouží jako kontaktní osoba pro komunikaci s Ministerstvem vnitra, zprostředkovává komunikaci mezi účastníky projektu a vedením obce, zpracovává průběžnou i souhrnnou zprávu pro Ministerstvo vnitra (dle čl. 6 odst. 7, 8 Zásad).

(3) Vedoucím projektu může být kdokoliv, není vyloučeno, aby jím byl např. starosta obce, člen zastupitelstva obce, velitel obecní policie, určený zaměstnanec obce či obecního úřadu nebo jeden z bezpečnostních dobrovolníků.

(4) Vedoucímu projektu lze za výkon jeho funkce vyplácet finanční odměnu. Funkce vedoucího projektu může být vykonávána v pracovněprávním vztahu.

⁶ dle § 16 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

(5) Je-li vedoucím projektu jeden z bezpečnostních dobrovolníků, může být finančně ohodnocen pouze výkon jeho funkce jakožto vedoucího projektu, nikoliv samotný výkon dobrovolnické činnosti.

(6) Je-li na finanční odměnu pro vedoucího projektu požadována dotace, musí být činnost vedoucího projektu vykonávána v rámci dohody o provedení práce podle § 75 zákoníku práce nebo dohody o pracovní činnosti podle § 76 zákoníku práce⁷ a současně požadovaná dotace nesmí být vyšší nežli 300 Kč na hodinu a počet hodin musí odpovídat náročnosti projektu.

Čl. 5

Organizace činnosti bezpečnostních dobrovolníků

(1) Organizace činnosti bezpečnostních dobrovolníků by měla být co nejjednodušší a přizpůsobená počtu a činnosti bezpečnostních dobrovolníků a úkolům jim svěřeným.

(2) Působí-li při realizaci projektu alespoň pět bezpečnostních dobrovolníků, musí být zřízena funkce koordinátora.

(3) Jeden koordinátor může mít na starosti maximálně deset bezpečnostních dobrovolníků (je-li dobrovolníků více, musí být jmenováno i více koordinátorů).

(4) Koordinátoři jsou podřízeni vedoucímu projektu, zároveň zprostředkovávají obousměrnou komunikaci mezi vedoucím projektu a bezpečnostními dobrovolníky.

(5) Koordinátorem může být kdokoliv, není vyloučeno, aby jím byla osoba v pracovněprávním poměru k obci (např. zařazená do obecní policie) anebo přímo jeden z dobrovolníků, např. bývalý příslušník Policie ČR.

(6) Koordinátor vede a organizuje činnost jemu přidělených bezpečnostních dobrovolníků a informuje o jejich činnosti vedoucího projektu, dále by měl přiměřeným způsobem přispívat k motivaci bezpečnostních dobrovolníků, podílet se na vyhodnocování jejich činnosti, pomáhat vytvářet podmínky pro jejich činnost, osobní růst a minimalizaci jejich selhání, měl by se ztotožňovat s rolí jakéhosi mentora bezpečnostních dobrovolníků a přijímat jejich podněty a připomínky.

(7) Koordinátorovi lze za výkon jeho funkce vyplácet finanční odměnu. Funkce koordinátora může být vykonávána v pracovněprávním vztahu. Je-li koordinátorem jeden z bezpečnostních dobrovolníků, může být finančně ohodnocen pouze výkon jeho funkce jakožto koordinátora, nikoliv samotný výkon dobrovolnické činnosti.

(8) Je-li na finanční odměnu pro koordinátora požadována dotace, musí být v projektu uvedeno, kolik hodin za dané časové období má koordinátor výkonem své funkce strávit, přičemž požadovaná dotace na jednoho koordinátora nesmí být vyšší nežli 300 Kč na hodinu a počet hodin musí odpovídat náročnosti projektu.

⁷ zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Čl. 6

Obsahová náplň činnosti bezpečnostních dobrovolníků

(1) Obsahovou náplň činnosti bezpečnostních dobrovolníků určuje žadatel o dotaci tak, aby přispívala k zabezpečování veřejného pořádku a prevence kriminality a respektovala právní rámec stanovený těmito Zásadami.

(2) V žádosti musí být jednoznačně a konkrétně popsány úkoly a činnosti (klíčové aktivity), které mají bezpečnostní dobrovolníci vykonávat, jaké situace mají řešit a jakým způsobem se předpokládá, že je budou řešit. Vhodné je uvést konkrétní příklady ke každé klíčové aktivitě. Klíčové aktivity budou řazeny dle činností, které žadatel považuje za prioritní (tj. na prvním místě největší priorita a hlavní náplň činnosti bezpečnostních dobrovolníků, atd.).

(3) Obsahovou náplň činnosti bezpečnostních dobrovolníků mohou být zejména následující aktivity:

- a) pomoc při zvyšování bezpečnosti silničního provozu – hlídání přechodů pro chodce, činnosti směřující k zajištění bezpečného přechodu chodců (zejména dětí) přes pozemní komunikace,
- b) pomoc při zvyšování bezpečnosti silničního provozu formou informování řidičů při dopravních uzávěrah, asistence při organizování dopravy v době konání kulturních a společenských akcí v obci – řízení pohybu vozidel po provizorním parkovišti (na louce, hřišti), usměrňování pohybu vozidel i pěších v obci v případě dočasného dopravního omezení, poskytování potřebných informací o akci, službách ve městě apod.,
- c) pořádání informativních setkání (besed) s občany ve spolupráci s Policií ČR (resp. též obecní policií a obcí), prezentace statistik kriminality, zjišťování pocitu bezpečí, informování o aktuálních bezpečnostních rizicích v obci a rady, jak se proti nim bránit,
- d) využití odborníků v bezpečnostní oblasti k přednáškové či zájmové činnosti v oblasti prevence kriminality a veřejného pořádku – např. ve školách, domech pro seniory, domech s pečovatelskou službou, dalších zařízeních obce, zájmových sdruženích apod.,
- e) vytvoření sítě osob, která bude Policii ČR na požádání v rámci svých možností k dispozici při pátrání po ztracených dětech či seniorech,
- f) pochůzky v zahrádkářských koloniích a chatových oblastech, případné hlášení podezření ze spáchání přestupku nebo trestného činu (obecní policii, Policii ČR, majiteli) – zejména vniknutí do nemovitostí, poškození věci apod.,
- g) mapování a oznamování černých skládek, autovraků, poškozeného, či chybějícího dopravního značení, poškození veřejného zařízení.

(4) Bezpečnostní dobrovolníci musí být při výkonu těchto činností pojištěni, a to na základě pojistné smlouvy uzavřené příjemcem dotace, kryjící odpovědnost za škodu na majetku, životě nebo zdraví, kterou bezpečnostní dobrovolník při výkonu dobrovolnické činnosti způsobí sám nebo mu bude způsobena. Výše dotace na pojistné z takové smlouvy může činit max. 1.000 Kč na 1 dobrovolníka/rok.

(5) V Rozhodnutí mohou být Ministerstvem vnitra stanoveny další konkrétní podmínky pro činnost bezpečnostních dobrovolníků v rámci projektu.